

Голодомор 1932 – 1933 років в Україні

Виконала:
Жук Зоряна
учениця 10-Б класу
Вчитель:
Давосир Л.О.

- Українською катастрофою ХХ століття називає сучасна громадська думка голодомор 1932 – 1933 років в Україні. Терор голодом, запроваджений сталінським тоталітарним режимом в Україні, заподіяв смерть мільйонам хліборобів. Адже від голоду, масових репресій і депортацій Україна втратила більше ніж за роки Першої світової та громадянської війн.

Передумови Голодомору...

- У 1922 році на просторах Євразії постало нове державне утворення - Радянський Союз. Тоді ж до його складу, після поразки визвольних змагань, увійшла і Українська держава, хоча це не було прагненням всього її народу.

Причини цієї жахливої події:

Очільник Радянського Союзу, Йосип Сталін, був одержимий ідеєю створення раю на землі без Бога - комуністичної радянської супердержави. Для повної централізації влади йому потрібно було знищити другу радянську республіку - Україну як таку, яка мала глибокі історичні корені свого існування і претендувала на автономність та вільний розвиток. Калькуляція була дуже простою і вкрай примітивною: нема народу, отже нема окремої країни, а в результаті - нема проблеми. Така політика в класичному розумінні цього слова означає ГЕНОЦИД.

Для введення своєї прямої влади в Україні Сталін пішов на страхітливі репресії і, зрештою, на організацію штучного голоду. Мало бути зруйноване будь-яке бажання українців на автономію чи незалежну республіку, а також будь-які прояви цих прагнень: українська мова, культура, історія та українська інтелігенція. Цинізм Сталінського вчинку полягав у знищенні стародавньої нації хліборобів найстрашнішою формою смерті - голодом. Цей злочин пізніше назвали „Голодомором”

ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ

День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій відзначають в Україні кожен рік у четверту суботу листопада. 14 травня 2003 г. Верховна Рада України проголосила Голодомор 1932-33 гг. актом геноциду проти українського народу, спеціально організованим сталінським режимом.

ФАКТИ О ГОЛОДОМОРІ

- Голодомор в Україні тривав 17 місяців (з квітня 1932 по листопад 1933 г.). По різних даних, загинув від 4 до 7 млн. мешк.
- Восени 1933 г. от голоду в Україні 17 мільйонів жителів, 1 000 осіб помирали щодня.
- Голод 1932-33 гг. був не стихійним, а організованим. Уряд СРСР різко зменшив цілині заготівлі зерна, зва на найвищокому рівні знизили продукції.
- Йосиф Сталін сказав, що „... національна проблема в Україні, в кожній своїй суті, это крестьянская проблема» (з розмови з журналістами 10.9 жовтня 1930 г.).

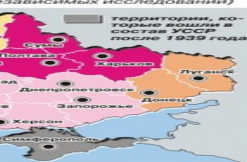
УМЕНШЕННЯ КОЛИЧЕСТВА НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В 1933 Г. СРАВНИТЕЛЬНО С 1930 Г. (дані за регіональними дослідженнями)

- в 3-9 раз
- в 5-6 раз
- в 4-5 раз
- в 3-4 раз

Середня смертність в УСРС (міжнародні дані 1926 і 1937 гг.)

ДИНАМІКА СМЕРТНОСТІ В УСРС (міжнародні дані 1926 і 1937 гг.)

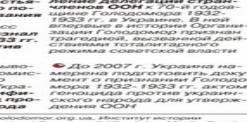
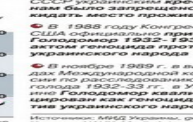
Середня смертність в УСРС (міжнародні дані 1926 і 1937 гг.)

25 листопада 1933 г. Директор ЦК ВКП(б) в Україні в Києві було заарештовано по-літичне місце керівника Голодомору 1932-1933 гг. в Україні генерал-лейтенант українського народу

7 листопада 2003 г. було проголошено Союзним законодавчим органом ООН в ООН в резолюції 1933 г. в Україні. В ній вперше в історії ООН визначено місце Голодомору як геноциду українського народу

20 листопада 1989 г. в Києві міжнародною комісією по розслідуванню Голодомору 1932-33 гг. в Україні Голодомор оголошено українського народу для утвердження українського народу

20 листопада 1989 г. в Києві міжнародною комісією по розслідуванню Голодомору 1932-33 гг. в Україні Голодомор оголошено українського народу для утвердження українського народу

Географія Голодомору...

- За даними вчених, голодом охоплені території компактного проживання українців: територія тодішньої Української Радянської Соціалістичної республіки та Кубань. Найбільше постраждали від голоду тодішні Харківська і Київська області

Морг під відкритим небом!!!

- **Головним у трагедії 1932–1933 рр., як вважають дослідники, стало не стихійне лихо (адже урожай у 1932 р. був навіть кращий, ніж у попередньому), а рішення влади придушити національну самосвідомість українців, їхні претензії на державність, опір українського народу новим порядкам більшовиків, «розкуркуленню» та масовій колективізації. Спочатку це був голод, обумовлений непомірним планом хлібозаготівель. 1932 р. в Україну прибула надзвичайна хлібозаготівельна комісія під керівництвом МОЛОТОВА. Згідно з її вказівками, у селян було відібрано весь хліб. Наприкінці 1932 р. серед селянства розпочалися бунти. Не дивлячись на охорону зерносховищ, у деяких випадках бунтівникам вдавалось дістатись до зерна. Але з часом вкрай знесилені від голоду та хвороб люди уже нічого вдіяти не могли.**

Згодом у селян забирали не тільки зерно, м'ясо, сало, картоплю (як було написано у документах), а відповідно до усних інструкцій й все інше, що можна було їсти: буряки, горох, цибулю, сухофрукти, гарбузи і т.д.

П'ять колосків – СМЕРТЬ!!!

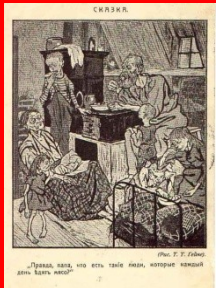
- Згідно з «Законом про п'ять колосків» (7 серпня 1932р.) про охорону соціалістичної власності, який за крадіжку колгоспної чи кооперативної власності передбачав розстріл з конфіскацією майна чи 10 років ув'язнення з конфіскацією майна. Цей «закон» дозволяв розстрілювати дітей, що досягли 12 років.

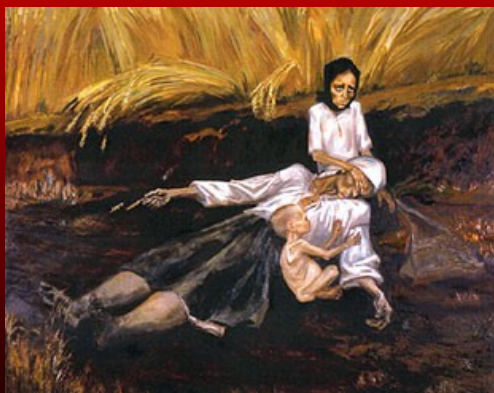
Одразу ж розпочалися тотальні обшуки. Все продовольство з України та Кубані (де 2/3 населення склали українці) було вивезено. Для мільйонів людей залишився лише один шлях порятунку від голоду — йти з рідних місць у пошуках харчів. І саме у цей момент Сталін посилав листа своєму емісарові КАГАНОВИЧУ з вимогою заблокувати в Україні і Кубані різні види транспорту, виходи з сіл, ґрунтові дороги. Сотні тисяч людей щомісяця гинули у страшних муках. А у грудні 1932 р. було запроваджено паспорти лише для жителів міста. Так Україна перетворилася на великий концтабір, а незабаром — на морг під відкритим небом. А в той час, коли гинули люди, влада гноїла хліб у місцях, куди його звозили, вивозила за рубіж зерно (4 млн. т), велику кількість масла, м'яса та інших харчових продуктів.

За роки колективізації з України було примусово вивезено понад 350 тис. селян, зазнали переслідувань та репресій майже 20 млн. українських хліборобів.

Свідчення. Очевидці

Александров Олександр
Сергійович, 1918 р.н.,
уродж. села Молодова
Вовчанського району
Харківської області

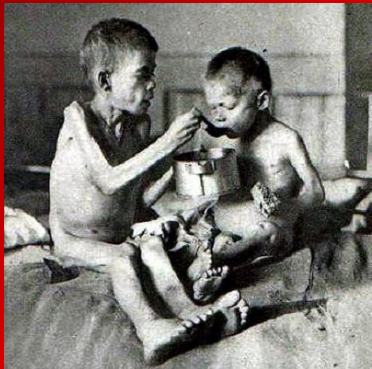

- 1933 рік. Зима, лежать великі снігові замети. Близько 10-ї ранку до нашого двору підійшла група активістів, серед яких були жителі нашого села, були й прислані з району. Зайшли у двір, вимагали віддати корову, але її не виявилось, бо брат Іван напередодні випустив худобину з хліва. Прибулі зайшли в будинок, склали якийсь папір і веліли показати наявне зерно...

Бабак Галина
Кузьмівна, 18. 03. 1926
року народження

- *Мені тоді було 7 років, шукали будь-яку їжу, щоб не вмерти з голоду. У нас забрали корову, насіння, грошей не було, робили на трудоводень, раз на місяць давали 400 грамів зерна, а іноді більше. Нас у родині було шестеро: мама, тато, троє братів і я. Жиле на краю села хлопці повмирили, а мене мама і тато брали з собою на роботу. Вони сядуть їсти, і я з ними супику поїм, так і вижила.*

Білокінь Кузьма Филімонович, 1923
р.н., уродж. села Юрченкове
Чугуївського району Харківської

області

- *В сім'ї нас було четверо - батько, мати, сестра і я. Ми були опухлі від голоду, а мама вже й не вставала. І вдень, і вночі ми тільки й думали про їжу. А її нема. Не було кормів, масово гинула й худоба. Дохлих колгоспних коней закопували за селом у могильниках. А по ночах люди розкопували ті могильники, щоб принести додому хоч шмат тієї дохлятини. І ми з батьком пішли, принесли додому «здобич». Хвора мама сказала, що краще помре, але дохлої кобилятини не їстиме. І сестра відмовилась. А ми з батьком підсмажили і їли. У полях на бурякових плантаціях були розставлені коритця з мелясою, присипаною вапном. Так тоді боролися з довгоносіком. Я розгортав дохлих комах і пив солодко-смердючу каламуть, аж доки не почалися нестерпні болі в животі. Ледь дійшов додому і впав у забуття. Вижив.*

Я була ще маленькою, але пам'ятаю
Голодомор 1932-1933рр.

Батьки мої вступили до колгоспу.
Все, що в нас було батьки віддали у
колгосп. Залишилася частинка
врожаю з огороду, яку вони заховали у
чагарниках в кінці огороду. Тим, які
пішли до колгоспу, давали їсти, а нам,
дітям, мама поміняла частину свого
одягу на стакан олії та торбинку
муки. Варила нам картошку,
добавляла якісь бур'яни, змащувала
олією, і таке ми їли.

Блоха Ганна Павлівна
Великобурлуцький район

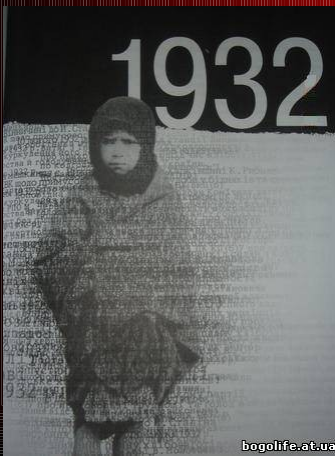

Цитати очевидців Голоду...

- **"...привезено його з синами до міста і кинуте в дворову тюрму. Там багато людей розстрілюють, долі в підвлі пісок насипаний високо, щоб кров забирав день і ніч.."**
- *"зв'язали їй руки за спину, посеред сарая підвісили за коси: вузлом коси скрутили і скріпили вірьовкою, тоді підтягнули через перекладину. Довго висіла жінка, з болю аж отерпла... На босі ноги їй зачали хлюпати морозну воду. Шкіра схолодніла, крига все наростала доки ноги опинилися у морозних чоботях..... Вона мовчить... в ямі схово мішочок зерна-дітей нагодувати.. Але тепер їй аби жити, врятує дітей і без того зерна..."* "Пустіть"-каже жінка.. "Роззуй її"-командує допитувач помічників... Той ломакою розбиває крижані чоботи, тяжко, до крові рянючи їй ноги. А вона болісно зітхнула і затихла навіки..."
- **"...животики болять, і тому дитячий збір припадає на ліжках-рачками, підгибаючи коліна під груди, до ліктів, з опущеними вниз животиками, як мішечками: тоді легшає мука.."**
- **"..скрізь по нивах повно покійників, але не видно зі сторони, коли б хто глянув зблизька, повзучи між ними, робилось моторошно від скритого кладовища..."**
- **"...всередині-самі неживі: на полу і долі, одна дитина біля підпиччя, а друга, трохи більша. біля порога.. Мабуть, хотіла піти, куди очі дивляться, і зосталась тут навіки..."**

Вшануймо ж пам'ять тих, хто загинув від ворожої руки, від влади Радянського Союзу, загинув не сам, а примусово, від мордування голодом...! пам'ятаймо те що цей геноцид проти українського народу, перш за все повинні визнати ми, ми – народ, і тоді за нами підуть і ті хто вважає його не геноцидом!!

Ce 28. 2. 1922

La famine en Russie, VIII. NANSEN
 Le Haut Commissaire F. Nansen assistant au déchargement d'un train de blé, par les étudiants de l'Université de Saratov. A côté de lui, M. L. Webster, qui dirige toute l'action du Save the Children Fund dans la province de Saratov. *Le patron est d'un grand nombre - 1cm 1/2 en moins pour un plus petit.*

